

הכיתה הרובאית

לחם יקר,

מכתביך בתקופה האחרונה נכנסו ל"חלונות גבוהים" מדי בשבילי, ונראה לי שהיית עושה טוב אילו הגבת למכתבי; והפעם—אל "נושא הנושאים": — הכיתה הרובאית. כי נראה לי שלא הושם דגש מספיק על אותם דרגים דוקא אשר הם היוצרים את המגע עם אויב; מגע, אשר לפי דבריך תוצאותיו הן הקובעות הצלחה או כשלון בקרב. אחד הנושאים החשובים באימון הפרט ואימון הכיתה הרובאית גם יחד הם מבני-הקרב של הכיתה ותרגול-הקרב שלה. גישה סכמתית אל נושא זה — בשפת המדריכים, "גישה מתודית" — מסכנת את אותה רוח-התקפה שהנה תוצאה של אימון ורוח-הגייסות. אני חושש להלך-מחשבה השם את הדגש על ההתחפרות כאמצעי-הגנה-סטטית — בו בזמן שיש לראותה על רקע של לימוד התנועה וההתקדמות — כשלב בתנועה, וכנקודת-מוצא להמשך ההתקדמות.

אין זה מספיק להגיד ש"ההגנה היא התקפה מתוך מערך תנוחה" ושהיא "שלב ארעי", הקודם למעבר-ההתקפה וכו', אלא צריך שהאימון יראה זאת. אין להסיק מכך שהנני נגד אימון בהתחפרות; זהפוך הוא. כונתי היא שההתחפרות היא תופעה חיר-בית בהתקפה, וחלק ממנה.

במקום לנתח, להסביר וללמד את סוגית מבני-הכיתה לפי הגורמים הנודעים-מאז המפורסמים: פני-קרקע, שליטה וכושר-תמרון, אפשרות לפתוח באש. אשה-אויב — נראה לי שיהיה נכון יותר ללמד את דבר המבנים מתוך נקודת-ראות חדשה. לדעתי, יש להעמיד בפני המדריכים ג' מצבים: תנועה, כשאין אפשרות למגע עם האויב; כאשר לא

ידוע האם מצוי אויב בשטח; כאשר ידוע, שישנו אויב בשטח, ומגע עמו אפשרי. כי אמנות הניהוג היא אמנות המעבר ממבנה למבנה — והכשרון להמצא במבנה נכון אף במגע-פתע. מצבים אלה הם-הם למעשה, היסודות הצריכים לשמש נקודות-מוצא; מהגם, שאורח-הפעלת-רגלים החסכוני והיעיל ביותר הוא זה המבוצע ע"י הסתננות — כלומר, תנועה-בהסתר של כוח, שהושמו בפניו משימות מפורשות, להשגת תכלית ברורה. מגישה זאת, שהיא אורגנית ללחימה נכונה, אפילו אינה "מתודית", יתברר ממילא שהמבנה של הכיתה, למשל, הוא מעין מאזן של הגורמים המשפיעים שמניתי, כתוצאה מהמצבים אשר מכתבים למפקד החלטות ביחס לכך, איזה מהגורמים האלה הנותנים לו יתרון במצב המשוער על ידו. הכושר להסתגל הוא, למעשה, תוצאה מגישה כזאת של הפיקוד בצירוף כושר-גופני, שדאות, כושר-קליעה ואימון-קיבוצי. לביצוע הסתננות דרושה האמנות בניצול מסתור-ותצפית — או בניצול מחסה-ואש; ובשעת הדחק — יש להשיג את המחסה ע"י אש. הטור, ראש-החץ, קמצים ושרשרת — הם, למעשה, מעין תרגול כשר לעצמה, לקראת שלושת המצבים האמורים — תוך ניצול היתרונות של הגורמים שמניתי.

נקיטה באורח-אימון זה, וביסוס הגורמים של הפרט והכיתה על מגע-פתע — או, בשפתך, התקלות — ורכישת כושר-קליעה יקרב את אימון הרגלי אל מציאות שדה-הקרב, ואף אל הצורך ברוח תוקפנית. ואז יוטל ממילא אור נכון גם על תרגול-הקרב של הכיתה.

רגלי

ר ש י מ ו ת ק צ ר ו ת

על קצב טקטי - ועל „מחלת הסיוע“

בהתפתחותו של מבצע ארנהיים, כאשר נאלץ כבר גנרל הורקס, מפקדו של הקורפוס ה-30 הבריטי, לותר על הרעיון של הבקעה עמוקה עד לחופי מפרץ זיידארזא - עדיין שמר על התקפה שאפשר ויצלית להשתלט על ראש-גשר מעבר להיין-התחתית, שיהיה בו כדי לאפשר ניצול אופרטיבי נוסף, לאחר שהר „פרוודור“ יורחב ותאפשר הבאת כוחות נוספים קדימה.

התכנית ל-22 בספטמבר היתה, איפוא, שעל הדיביזיה ה-43 בפיקודו של גנרל-מיוזר תומאס יוטל לתקוף מתוך ראש-הגשר של זימאגאן, עם שחר, בשתי בריגדות: כשהאחת מבקיעה לה דרך לאורכו של הכביש הראשי, על פני אַלסט, אל ארנהיים - והשנייה, משמאל, נעה בדרך צדדית, על פני אוסטאָר-הוט, אל מעברת האבאָדורף של הרהין. היות ושתי הבריגדות הגיעו אל זימאגאן ב-21, היתה הנחתו של הורקס כי תומאס, כבצעו פקודות אלו, יעביר את גייסותיו על פני הוואַל במשך הלילה, באופן שיימצאו פרוסים להתקפה, בעצמה נוספת, עם אור הבוקר הראשון. אולם דבר זה לא נעשה; והאפשרות להפתיע את האויב תחת מכסה ערפל בבוקר המוקדם - החמצה, בנצלם ערפילי בוקר אלה, נעו מכוניות השריון של פרשי-החצר*) דרך אוסטאָרהוט זמן מועט אחרי שעה 7 בבוקר וקיימו מגע עם בריגדת הצנחנים הפולנים (שחנתה סמוך יותר אל הרהין במוצאי 21 בספטמבר) עוד בטרם פתח אפילו חיל-הרגלים של תומאס בהתקפתו. הערפל כבר התפור (השעה היתה 8.30 בבוקר של ה-22 בספטמבר) שעה שגדוד 7 מרגימנט סומאָרסאָט, התקדם כלפי אוסטאָרהוט כשהוא נתמך ע"י גונדת (אסקאָדרון) טנקים בני-17 ליטראות, מחלקות מרגמות ומקלעים-בינור גים, סוללה של תותחני-25 ליטראות סע-עצמיים ורגימנט-שדה של חיל-התותחנים. אולם כעבור שעה עם הגיעה אל „פרברי“ אוסטאָרהוט, המחלקה הנעה בראש „נעצרה ע"י אש של טנק ורגלים מועטים“** - ומכאן ואילך התפתח המבצע בהתאם לספרי התקנה. שהרי תומאס לא ציוה על מפקד הגדוד כי „יפעל תוך כל סיכון שידרש“, את המחלקה שנעצרה - חילצו ממצבה

קטע מספרו של צ' וילמוט „האבקות על אירופה“

בחיפוי עשן. פלוגה אחרת, ואתה מחלקת טנקים, ניסתה לנוע תוך עקיפת הכפר מסביב - אולם „נעצרה ע"י אש כבדה ממרגמות“. תמרונים אלה תפסו את רובו של הבוקר.

בשעות אחר-הצהריים, כאשר נערכה התקפה בעצמה-כוללת של הגדוד, נמצא כי „ההתנגדות לא היתה חזקה התגברו עליה במהרה... לשעה 17.00 טוהר הכפר“. אכן, דבר זה לא היה בו כדי להפתיע. ההתקפה נתמכה ביותר מ-100 כלי-תותח וחיל-המצב - ספק האם יכול היה להיות רבי-עצמה, כי קציר אוסטאָרהוט לא הגיע אלא ל-139 שבוים, מחסן אפסנאי אחד מצויד בשלמות, טנק אחד מהסוג 'סימן 3, תותח בן 88 מ"מ אחד וחמישה תותחנים-נ"מ קטנים“. במשך לחימת היום כולה, בשעות בהן עמדו על הקלף גורלה של הדיביזיה המוטסת הראשונה - והצלחתו של המבצע כולו - הגיעו אבדני תיהם של אנשי סומאָרסאָט „ל-19 פצועים“.

אכן, למען לא נגרם עול לאותו גדוד, צריך לאמר שהם לא פעלו אלא באותו אורח אשר בו אומנו לפעול. תומאס, לפי טבעו, היה זהיר ו„שיטתי“. גייסותיו נהגו לפי דוגמתו. הוא היה איש יסודי ביר-תר בארגון התקפותיו: - כה יסודי עד אשר גדודיו, בדומה לרובו של חיל-הרגלים בארמיה השנייה, הגיעו לידי אמונה בכך כי אי אפשר להם לבצע התקדמות בקרב מבלי סיוע-אש מכריע בעצמתו***). אכן, באותה דעה ביקורתית אשר נשמעה מפי גרמנים בנורמנדיה, לפיה ביקש חיל-הרגלים הבריטי „יותר לתפוס שטח מאשר ללחום עליו“, היתה מידה ניכרת של אמת. תוצאותיו של נוהג כזה מעולם לא היו בולטות יותר משבאותו יום ליד אוסטאָרהוט.

במלחמה דומה ההתמהוות למות

(מדברי המצביא סוברוב)

(*) הכינוי המקובל באנגליה לרגימנטים של הפרשים שבתוך הגוארדיה הבריטית: רגימנט גוארדיה הפרשים והרגימנט ה-1 של „שומרי-הראש“.

(**) לפי „סיפור-המעשה של הגדוד ה-7 לחיל-הרגלים הקל של סומאָרסאָט“ מאת הקפ' ג' ל. מאָרָדית, עמ' 73.

(***) לדברי בעל הספר - „אותו ערב, כאשר התראיתי עם גנרל הורקס, נטה הוא לסלוח לה לדיביזיה ה-43 על איטיותה; כי הוא לא ידע מה מועטת היתה ההתנגדות אשר נתקלו בה למעשה באוסטאָרהוט. אולם ראש מטהו של תומאס (לויט-קול' דוד מאינל) אמר לי: „נוטה הנני לחשוב כי זוהי אשמתנו, אכן היינו איטיים.“